ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1156
Ημερομ. Κατάθεσης: 9/11/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 9 Νοεμβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κυρίους Υπουργούς:
Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Ψηφιακής Διακυβέρνησης
Ανάπτυξης

Θέμα: Data centers και τεχνητή νοημοσύνη: Ποιος επωμίζεται το ενεργειακό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό κόστος της ψηφιακής ανάπτυξης;

Η ραγδαία εξάπλωση των υποδομών αποθήκευσης και επεξεργασίας δεδομένων (data centers), με αιχμή την ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης, διαμορφώνει ένα νέο πεδίο οικονομικής και γεωπολιτικής αντιπαράθεσης. Οι μεγάλες τεχνολογικές εταιρείες διεκδικούν ολοένα μεγαλύτερη πρόσβαση σε ενεργειακούς και υδατικούς πόρους, ενώ κυβερνήσεις και τοπικές αρχές ανταγωνίζονται για την προσέλκυση επενδύσεων δισεκατομμυρίων.

Ωστόσο, η διεθνής εμπειρία αναδεικνύει τις σοβαρές κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνέπειες αυτής της επέκτασης. Στις ΗΠΑ, οι αντιδράσεις των τοπικών κοινωνιών απέναντι στην κατασκευή νέων data centers αναδείχθηκαν σε σημαντικό ζήτημα των πρόσφατων ενδιάμεσων εκλογών, με τους πολίτες να τάσσονται υπέρ περιορισμών ή απαγορεύσεων. Παράλληλα, στις 6 και 7 Νοεμβρίου, περισσότερες από 100 οργανώσεις σε 15 ευρωπαϊκές χώρες συμμετέχουν σε κινητοποιήσεις ζητώντας την αναστολή της αδειοδότησης νέων μεγάλων εγκαταστάσεων, έως ότου θεσπιστούν ουσιαστικοί κανόνες προστασίας του περιβάλλοντος και των τοπικών κοινωνιών.

Στην Ελλάδα, η κυβέρνηση προβάλλει την ανάπτυξη των data centers ως σημαντική επενδυτική ευκαιρία και ως στοιχείο της στρατηγικής μετατροπής της χώρας σε περιφερειακό ψηφιακό κόμβο. Σύμφωνα με στοιχεία που έχουν δημοσιοποιηθεί, 21 data centers βρίσκονται ήδη σε λειτουργία, συνολικής ισχύος 44 MW, ενώ οκτώ νέα έργα συνολικής ισχύος 547,5 MW έχουν εξασφαλίσει όρους σύνδεσης στο ηλεκτρικό δίκτυο. Επιπλέον, περίπου 30 αιτήσεις, συνολικής ισχύος σχεδόν 3 GW, βρίσκονταν σε εκκρεμότητα την άνοιξη του 2026.

Η ταχεία αυτή επέκταση δημιουργεί εύλογα ερωτήματα για την επάρκεια των ενεργειακών υποδομών, την κατανάλωση νερού, τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και το πραγματικό οικονομικό όφελος για τη χώρα. Παράλληλα, η περίπτωση της Χριστούπολης στα Σπάτα ανέδειξε τις αδυναμίες του πλαισίου περιβαλλοντικής αδειοδότησης, καθώς γειτονικές εγκαταστάσεις εξετάστηκαν μεμονωμένα, χωρίς ολοκληρωμένη αξιολόγηση των σωρευτικών επιπτώσεών τους.

Το κρίσιμο ζήτημα, επομένως, δεν είναι αν η χώρα χρειάζεται ψηφιακές υποδομές και επενδύσεις στην τεχνητή νοημοσύνη, αλλά με ποιους όρους αυτές αναπτύσσονται, ποιος επωφελείται και ποιος αναλαμβάνει το κόστος. Δεν μπορεί η ψηφιακή ανάπτυξη να μετατρέπεται σε πεδίο ιδιωτικής κερδοφορίας, όταν το κόστος αναβάθμισης των δικτύων, η πίεση στους υδάτινους πόρους και οι περιβαλλοντικές συνέπειες ενδέχεται να μετακυλίονται στην κοινωνία.

Επειδή η ανάπτυξη των data centers δημιουργεί αυξανόμενες και μακροχρόνιες ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια και νερό, σε μια περίοδο κατά την οποία οι συγκεκριμένοι πόροι αποτελούν κρίσιμα κοινωνικά αγαθά

Επειδή η δέσμευση σημαντικού μέρους της διαθέσιμης ισχύος του ηλεκτρικού δικτύου για μεγάλες ιδιωτικές εγκαταστάσεις ενδέχεται να επιβαρύνει τους καταναλωτές και να περιορίσει άλλες παραγωγικές δραστηριότητες.

Επειδή η περιβαλλοντική αδειοδότηση μεμονωμένων εγκαταστάσεων δεν επαρκεί όταν δεν αξιολογούνται οι σωρευτικές επιπτώσεις πολλαπλών έργων στην ίδια περιοχή, ενώ η διεθνής εμπειρία καταδεικνύει ότι οι υποσχέσεις για θέσεις εργασίας και οικονομική ανάπτυξη δεν συνεπάγονται αυτομάτως ανάλογα οφέλη για τις τοπικές κοινωνίες.

Επειδή η προσέλκυση επενδύσεων δεν μπορεί να υποκαθιστά τον δημόσιο σχεδιασμό, τη διαφάνεια και τη λογοδοσία, ούτε να δικαιολογεί την παροχή δημόσιων ενισχύσεων και διευκολύνσεων χωρίς σαφή και μετρήσιμα κοινωνικά και περιβαλλοντικά ανταλλάγματα.

Ερωτώνται οι κύριοι Υπουργοί:

1. Προτίθεται η κυβέρνηση να εκπονήσει και να δημοσιοποιήσει ένα ολοκληρωμένο εθνικό σχέδιο για την ανάπτυξη των data centers, το οποίο θα λαμβάνει υπόψη τις πραγματικές δυνατότητες του ηλεκτρικού δικτύου, την επάρκεια των υδατικών πόρων, τις

περιβαλλοντικές αντοχές κάθε περιοχής και τις ανάγκες της εγχώριας παραγωγικής οικονομίας; Ποια είναι η προβλεπόμενη πρόσθετη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας έως το 2030 και το 2035;

2. Υποχρεώνονται οι επενδυτές να καλύπτουν το κόστος των υποδομών που απαιτούνται για την εξυπηρέτηση των εγκαταστάσεών τους και υπάρχουν δεσμεύσεις για κάλυψη των ενεργειακών τους αναγκών μέσω πρόσθετης παραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και αποθήκευσης;

3. Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει η κυβέρνηση για την προστασία των υδατικών πόρων και του περιβάλλοντος από τη λειτουργία των data centers; Προτίθεται να θεσπίσει υποχρεωτική δημοσιοποίηση των στοιχείων κατανάλωσης νερού και ενέργειας, αυστηρούς περιορισμούς για εγκαταστάσεις σε περιοχές με υδατική καταπόνηση και υποχρεωτική αξιολόγηση των σωρευτικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων γειτονικών ή λειτουργικά συνδεδεμένων έργων;

4. Ποιες φοροαπαλλαγές, επιδοτήσεις, κρατικές ενισχύσεις ή άλλες οικονομικές διευκολύνσεις έχουν παραχωρηθεί ή προβλέπονται για τις επενδύσεις σε data centers; Ποια είναι τα δεσμευτικά ανταλλάγματα για τη δημιουργία μόνιμων θέσεων εργασίας, την προστασία του περιβάλλοντος και την ενίσχυση των τοπικών κοινωνιών;

5. Με δεδομένη τη διεθνή συζήτηση και τις αυξανόμενες κοινωνικές αντιδράσεις στις ΗΠΑ και την Ευρώπη, προτίθεται η κυβέρνηση να εξετάσει την προσωρινή αναστολή έγκρισης νέων μεγάλων εγκαταστάσεων data centers, έως ότου ολοκληρωθεί ο εθνικός σχεδιασμός και θεσπιστούν δεσμευτικοί κανόνες για την ενεργειακή, υδατική και περιβαλλοντική τους επιβάρυνση, με ουσιαστική συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών;

Η ερωτώσα βουλευτής

Κυριακή Μάλαμα